

Kas ir dzemdes kakla skrīninga tests?

Dzemdes kakla skrīninga testā tiek pārbaudīta dzemdes kakla veselība. Dzemdes kakls ir atvere no maksts uz dzemdi. Dzemdes kakla skrīnings ir viens no labākajiem veidiem, kā pasargāt sevi no dzemdes kakla vēža.

Tā nav pārbaude uz vēzi. Tas ir tests, kas palīdz **novērst** vēža veidošanos.

Tas ir viens no labākajiem veidiem pasargāt sevi no dzemdes kakla vēža, tādēļ nekavējieties veikt dzemdes kakla skrīninga testu katru reizi, kad pienācis laiks.

Kas ir dzemdes kakla CPV skrīnings?

Šis ir **jauns** dzemdes kakla skrīninga veids. To sauc par dzemdes kakla CPV skrīningu, un to ieviesa Īrijā 2020. gadā. Šī veida dzemdes kakla skrīnings tika jau ieviests Austrālijā, Nīderlandē, Anglijā un Velsā. Jūsu dzemdes kakla skrīninga paraugu vispirms pārbauda uz cilvēka papilomas vīrusu (CPV) – vīrusu, kas var izraisīt dzemdes kakla vēzi.

Ja tiek konstatēts CPV, to pašu testa paraugu pārbauda, lai redzētu, vai jūsu dzemdes kaklā ir kādas neparastas (pirmsvēža) šūnu izmaiņas.

Šāda veida skrīnings:

- ir labāks dzemdes kakla skrīninga veids
- novērš vairāk vēža gadījumus
- nozīmē, ka dažiem cilvēkiem būs jāveic mazāk testu

Ja jums pirms tam ir veikts uztriepes tests, tad dzemdes kakla skrīninga testa laikā būs tādas pašas sajūtas.

Kā tiek veikts CPV dzemdes kakla skrīninga tests?

Skrīninga testam parasti nepieciešamas aptuveni 5 minūtes.

1. Jūs lūgs noģērbties no vidukļa uz leju un apgulties uz kušetes.
2. Varat apgulties uz sāniem vai uz muguras, ja jums tā ir ērtāk.
3. Ārsts vai medmāsa uzmanīgi ievietos jūsu makstī instrumentu – spoguli. Tādējādi maksts sienas tiek turētas atvērtas, lai mediķi varētu redzēt jūsu dzemdes kaklu.
4. Ar nelielu, mīkstu otiņu uzmanīgi tiks noņemts šūnu paraugs no jūsu dzemdes kakla.

Kādiem cilvēkiem šī procedūra šķiet neērta vai mulsinoša, bet lielākoties tā nav sāpīga. Ja testa laikā izjūtat sāpes, informējiet ārstu vai medmāsu, lai varētu mazināt jūsu diskomfortu.

Kādi ir dzemdes kakla skrīninga ieguvumi?

Regulārs dzemdes kakla CPV skrīnings:

- glābj dzīvības
- var konstatēt CPV, pirms tas dzemdes kaklā rada anormālas šūnas
- var konstatēt anormālas šūnu izmaiņas pirms simptomu rašanās
- var konstatēt anormālas šūnu izmaiņas, kad tās ir vieglāk ārstējamas

Agrīni konstatējot CPV un anormālas šūnas, vislabāk var novērst dzemdes kakla vēža veidošanos.

Tādēļ regulāri skrīninga testi ir svarīgi.

Kādi ir dzemdes kakla skrīninga ierobežojumi?

Galvenie dzemdes kakla skrīninga ierobežojumi ir:

- dzemdes kakla skrīnings nenovērsīs visus dzemdes kakla vēža gadījumus
- kādiem cilvēkiem var attīstīties dzemdes kakla vēzis, neraugoties uz regulāru skrīningu
- var nepamanīt kādas anormālas šūnu izmaiņas
- skrīningā nevarēs atrast visas anormālās šūnu izmaiņas
- dažreiz testa rezultāti var būt neprecīzi

Kas notiks ar manu paraugu?

Jūsu paraugs tiks nodots pārbaudītas kvalitātes laboratorijā. Laboratorijā jūsu paraugu testēs, lai noteiktu, vai jums ir CPV infekcija. Ja jums ir aktīva CPV infekcija, divi eksperti pārbaudīs jūsu paraugu attiecībā uz šūnu izmaiņām. Ja tiks konstatētas jebkādas izmaiņas, jums būs jāveic turpmāks tests – kolposkopija. Kolposkopijā jūsu dzemdes kakls tiek apskatīts sīkāk.

Kādēļ kādas anormālas šūnu izmaiņas var nepamanīt?

Jūsu paraugs vispirms tiks pārbaudīts attiecībā uz CPV. Ja tiek konstatēts CPV, pārbauda arī anormālas šūnas.

Bet ne visiem, kuriem attīstās dzemdes kakla vēzis, skrīninga konstatē CPV.

Negatīvs CPV tests ir tests – kurā nav konstatēts CPV – tāpat arī nenozīmē, ka jums turpmāk nebūs infekcijas.

Anormālas šūnu izmaiņas dažreiz var nepamanīt, jo:

- anormālas šūnas dažreiz izskatās līdzīgas normālām šūnām
- paraugā var būt ļoti maz anormālu šūnu
- cilvēks, kurš pārbauda jūsu paraugu, var nepamanīt anormālās šūnas (reizēm tā notiek, lai cik pieredzējis šis cilvēks būtu)

Neviens tests nevienā skrīninga programmā nespēs uzrādīt visus cilvēkus, kuriem ir anormālas dzemdes kakla šūnas.

Dzemdes kakla vēzis attīstās daudzu gadu gaitā. Lielākoties šūnas no normālām par anormālām un pēcāk par vēža šūnām pārtop 10 līdz 15 gadu laikā.

Tāpēc dzemdes kakla skrīninga tests ir jāveic ikreiz, kad ir pienācis attiecīgais laiks.

Kā es uzzināšu savus testa rezultātus?

Jūsu testa rezultātus jums nosūtīs pa pastu, parasti 4 nedēļu laikā pēc testa. Rezultātus nosūtīs arī jūsu ĢĀ (ārstam) vai klīnikai.

Ko nozīmē mani testa rezultāti?

Pastāv četri iespējamie rezultāti.

1. CPV nav konstatēts

Jūsu rezultāti rāda, ka jums pašlaik nav CPV infekcijas. Nākamais dzemdes kakla skrīninga tests būs jāveic pēc 3 līdz 5 gadiem atkarībā no jūsu vecuma.

2. Konstatēts CPV un nav konstatētas anormālas šūnu izmaiņas

Jūsu rezultāts rāda, ka jums ir CPV infekcija, **bet** nav redzamas anormālas šūnu izmaiņas. 12 mēnešu laikā būtu jāveic atkārtots tests. Tādējādi jūsu organismam būs laiks atbrīvoties no CPV infekcijas.

3. Konstatēts CPV un konstatētas anormālas šūnu izmaiņas

Jūsu rezultāti rāda, ka jūsu dzemdes kaklā ir CPV infekcija un anormālas šūnu izmaiņas. Jums ir nepieciešams turpmāks tests – kolposkopija – lai sīkāk apskatītu jūsu dzemdes kaklu. Šis tests ir līdzīgs dzemdes kakla skrīningam.

4. Neatbilstošs paraugs

Tas nozīmē, ka laboratorija nevarēja apstrādāt jūsu skrīninga testa paraugu. Jums lūgts atkārtot dzemdes kakla skrīningu trīs mēnešu laikā.

Piekrišanas sniegšana

Katru reizi, kad veicat dzemdes kakla skrīninga testu, mēs lūgsim jūs sniegt piekrišanu, pirms testa parakstot dzemdes kakla skrīninga veidlapu. Ja nevarat parakstīt veidlapu, tad lūgsim sniegt piekrišanu vai nu mutiski, vai ievēkot ķeksīti veidlapā ārsta vai medmāsas klātbūtnē.

Šādi jūs apstiprināt, ka:

- esat informēti par dzemdes kakla skrīningu un tā ieguvumiem un ierobežojumiem
- saprotat šo informāciju
- pārbaudījāt, ka jūsu vārds, adrese un citi dati ir pareizi (tas mums palīdz apstiprināt, ka mums ir jūsu pašreizējā adrese saziņai ar jums)
- ļaujat mums saņemt, glabāt jūsu personisko informāciju un skrīninga vēsturi, kā arī veikt to apmaiņu ar personām, kas nodrošina dzemdes kakla CPV skrīninga programmu

Atcerieties: Tikai jūs varat sniegt piekrišanu dalībai mūsu programmā. Jums jāsniedz piekrišana pirms skrīninga testa veikšanas. Jebkurā laikā varat atsaukt savu piekrišanu, sazinoties ar mums pa bezmaksas tālruni **1800 45 45 55** vai sūtot e-pastu uz **info@cervicalcheck.ie**

Tas nozīmē, ka mēs ar jums turpmāk nesazināsimies par dzemdes kakla skrīninga programmu.

Kā mēs izmantojam jūsu personisko informāciju?

CervicalCheck saņem un droši glabā jūsu personisko informāciju (vārdu, adresi, tālruna numuru, dzimšanas datumu, PPSN, dzimto uzvārdu un mātes dzimto uzvārdu) un dzemdes kakla skrīninga vēsturi. Jūsu dzemdes kakla skrīninga vēsture attiecas uz jūsu dalību CervicalCheck programmā.

Tajā var ietilpt dzemdes kakla CPV skrīninga rezultāti, kolposkopijas apmeklējumi, ārstēšana un biopsijas (testa parauga) rezultāti.

Mēs izmantosim jūsu informāciju, lai sazinātos ar jums, kad ir pienācis laiks jūsu nākamajam skrīninga testam vai kad ir pieejami rezultāti. Mēs arī veiksīm jūsu informācijas apmaiņu ar citiem veselības dienestiem, kas nodrošina šo programmu. Tas var būt ārsts vai medmāsa, kas veic skrīninga testu, laboratorija, kolposkopijas klīnika un Īrijas Nacionālais vēža reģistrs. Tādējādi tiks uzturēta un uzlabota pakalpojuma kvalitāte.

Mēs varam izmantot jūsu skrīninga testa paraugu mācīšanai, pārskatiem un programmas kvalitātes un efektivitātes pārbaudei. Mēs arī varam izmantot jūsu informāciju, lai aicinātu jūs piedalīties pētījumā.

Varat izvēlēties piedalīties vai nepiedalīties skrīningā. Mēs nekad neizmantosim jūsu vārdu ziņojumos, mācībās vai pārskatos. Jūsu personisko informāciju glabāsim droši un konfidenciali saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem par datu aizsardzību.

Pēc pieprasījuma jums būs pilnīga un atklāta piekļuve savai personiskajai informācijai, kas ir CervicalCheck rīcībā. Ja jūsu informācija mainās, tad ir svarīgi to paziņot CervicalCheck. Par to, kā piekļūt savai medicīniskajai vēsturei, lasiet **[hse.ie/gdpr/data-requests/](https://www.hse.ie/gdpr/data-requests/)**

Turpmāku informāciju meklējiet HSE paziņojumā par privātumu – pacientiem un pakalpojumu lietotājiem **[hse.ie/gdpr/](https://www.hse.ie/gdpr/)**

Saziņa ar jums

Mēs ar jums sazināsimies atklāti, godīgi, savlaicīgi un pārskatāmi, ja:

- jūsu aprūpē ir notikusi kāda kļūme
- jūsu aprūpes rezultātā jums ir nodarīts kaitējums
- mēs uzskatām, ka varētu būt noticis kaitējums

Tas nozīmē, ka mēs jūs pilnībā informēsim par faktiem un informāciju saistībā ar jūsu dalību dzemdes kakla skrīninga programmā.

Kad mums būs jūsu rezultāti, mēs tos jums nosūtīsim kopā ar informāciju par to, ko šie rezultāti nozīmē. Vairāk informācijas varat skatīt arī šeit: **[hse.ie/cervicalcheck](https://www.hse.ie/cervicalcheck)**

